

การพัฒนาศักยภาพครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนบ้านเหล่า
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

DEVELOPMENT OF THE TEACHERS' POTENTIAL IN CONDUCTING CLASSROOM RESEARCH
AT BAN LAO SCHOOL UNDER THE OFFICE OF MUKDAHAN PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA

ธีระวรรณ เฉลิมวัฒน์*

รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ**

ดร.วรกัญญาพิไล แกระหัน***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน 2) หาแนวทางการพัฒนาศักยภาพครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน 3) พัฒนาศักยภาพครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน ของโรงเรียนบ้านเหล่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร โดยใช้รูปแบบวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นการวางแผน (Planning) ขั้นปฏิบัติการ (Action) ขั้นสังเกตการณ์ (Observation) ขั้นการสะท้อนกลับ (Reflection) ดำเนินการ 2 วนรอบ กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยประกอบด้วย กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 14 คน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบบันทึกการนิเทศ และแบบประเมินผลงานวิจัยในชั้นเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงข้อค้นพบ ที่สำคัญและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำเสนอการวิจัย ในรูปแบบตารางและพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพปัญหาและความต้องการด้านการทำวิจัยของครูโรงเรียนบ้านเหล่า สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ครูส่วนใหญ่ขาดความรู้เกี่ยวกับการนำกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ในการ จัดการเรียนการสอน ไม่เข้าใจในขั้นตอนการสร้างนวัตกรรม และการเลือกนวัตกรรมที่สอดคล้องกับปัญหาที่ต้องการ แก้ไขปัญหา ขาดความมั่นใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน และขาดแหล่งข้อมูลสารสนเทศในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับ การวิจัยในชั้นเรียน ขาดการนิเทศ ติดตามให้คำแนะนำ ด้านความต้องการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู พบว่า ครูต้องการ พัฒนาเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรม เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียนรวมทั้งวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและ การเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน นอกจากนี้ยังต้องการได้รับการนิเทศ ติดตาม กำกับดูแลและยกย่องเชิดชูเกียรติ รวบรวมทั้งการนำผลงานด้านการวิจัยในชั้นเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการพิจารณาในการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็น รูปธรรม

2. แนวทางการพัฒนาการพัฒนาศักยภาพครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านเหล่า สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร โดยได้กำหนดแนวทางในการพัฒนา 3 แนวทาง ประกอบด้วย 1) การ ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ 2) การปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนและ 3) การนิเทศภายใน

คำสำคัญ : การพัฒนาศักยภาพครู, การวิจัยในชั้นเรียน

* ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** กรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโนนสังข์ศรี ตำบลบ้านซ่ง อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร

3. ผลการพัฒนาศักยภาพครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านเหล่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย หลังการพัฒนา พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ตามกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) สำรวจปัญหาและวิเคราะห์ปัญหา 2) การกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา 3) การพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม 4) การนำวิธีการและนวัตกรรมไปใช้และ 5) การสรุปผลและการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติการทำวิจัยในชั้นเรียน ได้ถูกต้องตามกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียน และจากรายงานการวิจัยในชั้นเรียนของครูพบว่าสามารถแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ABSTRACT

The purposes of this action research were to 1) investigate the current conditions, problems and needs for classroom research, 2) develop guidelines for the teachers' potential in conducting classroom researches, and 3) develop of the teachers' potential in conducting classroom researches at Ban Lao School under the Office of Mukdahan Primary Educational Service Area. The action research comprised four steps comprising: planning, action, observation and reflection. The target group was classified into two groups, consisting: 1) 14 teachers, comprising the researcher and co-researchers, 2) three informants. The research instruments employed to collect data were a form of a set of questionnaires, a test, a form of structured interview, an observation form of supervision, and a form of classroom researches assessment. The Statistics used in analyzing quantitative data were mean, percentage and standard deviation. Quantitative data were analyzed in forms of tables and descriptive analysis.

The findings of this study were as follows:

1. With regard to the current conditions and problems of the teacher in conducting classroom research at Ban Lao School under the Office of Mukdahan Primary Educational Service Area. It was found that teachers lacked knowledge about the practical application of the research process. The teachers also did not understand the construction process, or the selection of innovation in accordance with required classroom problem solutions. In addition, the teachers lacked confidence in conducting classroom research, and found limited information sources. The School supervision and follow-up process on classroom research was not provided. In terms of the teachers' needs on classroom research, it revealed that the teachers would like to develop their potential on innovation construction in order to enhance clearer students' learning development, data analysis and written reports. In addition, the teachers skill needed support through supervisory and follow-up processes, and school appraise and recognition] Moreover, the results of individual classroom research should be considered as parts of the teachers performance assessment.

2. A guideline for teacher potential development in conducting classroom research involved three approaches as follows: 1) A training workshops, 2) classroom research in actual setting, and 3) Internal supervision.

3. The results after the completion of the intervention revealed that all the researchers and co-researchers gained knowledge and understanding of the five steps of classroom research processes. The five steps consisted of 1) Problem survey and analysis, 2) Establishment of identify of Problem solving guidelines,

3) Process or innovation development, 4) implementation of the research process or innovation, and 5) conclusion and written reports. The teachers demonstrated their ability to apply the knowledge into practice in accordance with the classroom research process. Based on the teachers' written reports on classroom research, it was determined that the teachers were able to solve problems in instructional management effectively.

Keywords : Teachers' Potential Development, Classroom Research

ภูมิหลัง

การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของประเทศซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องทำหน้าที่ของตนเองให้เข้มแข็งทำด้วยความทุ่มเทเสียสละและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อให้การศึกษาประสบความสำเร็จโดยมีเป้าหมายให้เยาวชนไทยมีคุณภาพศักยภาพและเป็นกำลังสำคัญของชาติในอนาคต การให้ความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดกระบวนการเรียนรู้จึงเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่ง (คณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554 หน้า 111- 112) “ครู” ถือว่าเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดและจากการที่กระแสการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และนโยบายการจัดการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบันครูจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สามารถช่วยเหลือนักเรียนได้เรียนรู้โดยวิธีการสอนที่หลากหลายหลายหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการจัดการศึกษามีหน้าที่ส่งเสริมให้มีระบบกระบวนการผลิตการพัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูงโดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครูคณาจารย์รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษามีความพร้อมและความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่และพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาโดยมุ่งให้ผู้เรียนเป็นคนคิดเก่งและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร

การวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Action Research) เป็นกระบวนการสำคัญประการหนึ่งของครูที่ต้องจัดทำควบคู่กับการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และต้องใช้การบูรณาการความรู้ทฤษฎีและการปฏิบัติในการคิดค้นวิธีสอน สื่อหรือนวัตกรรมต่างๆ ผลานกับแนวคิดด้านการวิจัยในการประยุกต์เพื่อการวางแผนและพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนหรือการแก้ไขปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนการวิจัยในชั้นเรียนเป็นทักษะที่ครูต้องฝึกฝนให้เกิดความชำนาญการเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งของความเป็นครูมืออาชีพในยุคของการปฏิรูปการเรียนรู้ตามนัยแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24 (5) กำหนดให้ครูใช้การวิจัยเป็นกระบวนการเรียนรู้ขณะเดียวกันในสภาพการปฏิบัติจริงครูที่จะพัฒนาผู้เรียนโดยใช้การวิจัยจำนวนไม่น้อยที่ประสบปัญหาการทำวิจัย นอกจากนี้ครูที่ใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนนี้จะสามารถควบคุมกำกับและพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเองได้อย่างดี เพราะการทำงานและผลของการทำงานนั้นล้วนมีความหมายและมีคุณค่าสำหรับครูในการพัฒนานักเรียนของตน (ดาวเรือง สิงหราช, 2551 หน้า 2) ผลของการวิจัยในชั้นเรียนนั้นก่อให้เกิดประโยชน์หลายประการโดยเฉพาะทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร หากครูผู้สอนสามารถใช้นวัตกรรมสื่อวิธีการหรือเทคนิคการสอนใหม่ๆ ที่มีคุณภาพในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอน ย่อมเป็นการทำให้ครูพัฒนางานของตนเองให้มีมาตรฐานยิ่งขึ้นและสามารถใช้เป็นผลงานทางวิชาการเพื่อเสนอขอตำแหน่งให้สูงขึ้นได้เนื่องจากการวิจัยในชั้นเรียนเป็นการค้นพบองค์ความรู้ที่ได้มาจากระบบการสืบค้นที่เป็นระบบและเชื่อถือได้ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาการเรียนรู้และครูเกิดการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน (สุวิมล ว่องวาณิช, 2546 หน้า 25) การวิจัยมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนา

องค์ความรู้ของบุคลากรและองค์กระบวนต่างๆ นำไปสู่การพัฒนาประเทศชาติบุคคลย่อมมีเสรีภาพทางวิชาการโดย การศึกษา การฝึกอบรมการเรียนการสอนหรือการวิจัยการเผยแพร่งานวิจัยตามหลักวิชาการ ครูผู้สอนและผู้จัดการ ศึกษาต้องเป็นผู้ช่วยเหลือส่งเสริมสนับสนุนผู้เรียนในการแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ให้ข้อมูลที่ ถูกต้องแก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้ในการสร้างสรรค์ความรู้ของตน สถานศึกษาและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมได้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนฝึกทักษะ กระบวนการคิดทักษะการจัดการการเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา รวมทั้งจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกปฏิบัติให้คิดเป็นทำเป็นทำได้ดีรักการอ่านเกิดการใฝ่รู้ อย่างต่อเนื่องผสมผสานสาระความรู้ต่างๆ อย่างสมดุลกันปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่พึงประสงค์ให้ในทุกระดับชั้นวิชาอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มีความรอบรู้สถานศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้สอน มีความสามารถในการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ซึ่งผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปด้วยกันจากสื่อ การเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ต่างๆ สามารถจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ ประสานความร่วมมือกับบิดา มารดาผู้ปกครองและชุมชนในการพัฒนาผู้เรียน (พนม พงษ์ไพบูลย์และคณะ, 2546 หน้า 18-114) อีกทั้งการ ดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนของครูเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นที่ครูต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมและต้องลงมือ ดำเนินการเพื่อที่จะนำความรู้และผลการศึกษาที่ได้ไปกำหนดแผนแนวทางและวิธีการในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนโดยทำไปพร้อมๆ กันกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามปกติด้วย กระบวนการที่เรียบง่ายและเชื่อถือได้และนำผลการวิจัยที่ได้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มี ประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและตัวครูเองจะได้รับการพัฒนาให้เกิดความรู้และทักษะในด้านการ วิจัยในชั้นเรียนมีผลงานทางวิชาการเป็นของตนเองในระดับของโรงเรียน (ณรงค์ คุ่มภัยเพื่อน, 2550 หน้า 4)

ปัจจุบันครูได้นำการวิจัยในชั้นเรียนมาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แต่ยังไม่มีการดำเนินการปฏิบัติ อย่างจริงจังการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้ไม่ได้ดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยครูบางคนเขียนรายงานการวิจัยไม่ เป็นสิ่งทำให้ขาดหลักฐานเอกสารสำคัญในการพัฒนาและแก้ไขปัญหา จากสาเหตุที่ครูไม่ทำวิจัยในชั้นเรียนอย่าง จริงจัง เพราะว่าครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียน ขาดเอกสารงานวิจัยและขาดการนิเทศ แนะนำ จึงทำให้ครูไม่มั่นใจ ไม่กล้าที่จะทำงานวิจัยในชั้นเรียน ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้สอนได้ตระหนักถึงความสำคัญ ของประสิทธิภาพการจัดการศึกษาจึงมีความสนใจและต้องการทำวิจัยและพัฒนาศักยภาพครูด้านการทำวิจัยในชั้น เรียน เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจและสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้ และสามารถนำไปพัฒนาคุณภาพการ จัด การศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพยิ่งขึ้นไป

คำถามการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามการวิจัย ไว้ดังนี้

1. สภาพปัญหาและความต้องการด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนบ้านเหล่า สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพุกตาหาร เป็นอย่างไร
2. แนวทางในการพัฒนาศักยภาพครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านเหล่า สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชุมพุกตาหาร มีอะไรบ้าง
3. ผลการพัฒนาศักยภาพครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านเหล่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชุมพุกตาหาร เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

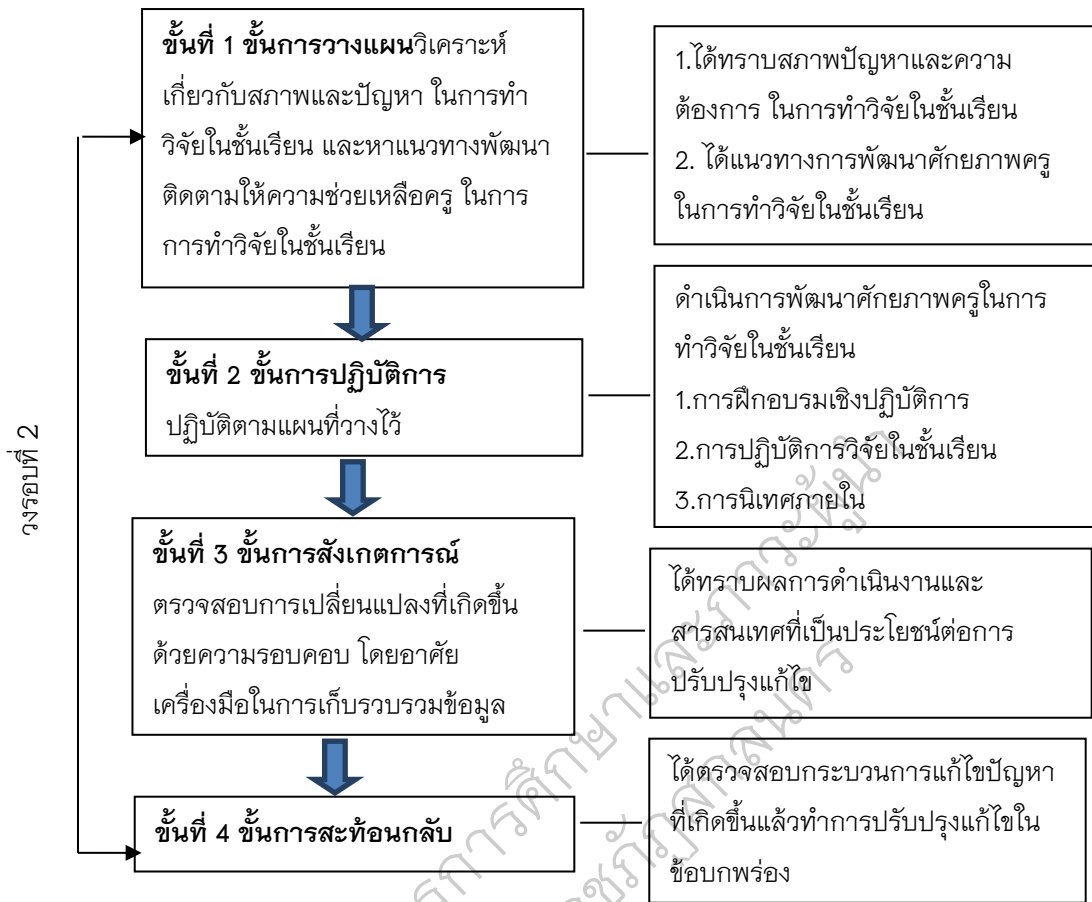
ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนบ้านเหล่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาศักยภาพครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านเหล่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร
3. เพื่อพัฒนาศักยภาพครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านเหล่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

ความสำคัญของการวิจัย

1. เป็นการพัฒนาศักยภาพครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านเหล่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหารให้มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียนและสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้
2. ได้แนวทางการพัฒนาศักยภาพครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านเหล่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ให้มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนและเป็นพื้นฐานนำไปสู่การกำหนดตำแหน่งที่สูงขึ้น
3. เป็นข้อสารสนเทศในการพัฒนาศักยภาพครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานอื่นที่สนใจนำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้
  1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีจำนวน 14 คน ได้แก่
    - 1.1 ผู้วิจัย
    - 1.2 ครูที่เข้าร่วมวิจัยจำนวน 13 คน
  2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้มีกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 3 คนดังนี้
    - 2.1 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 1 คน
    - 2.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนจำนวน 2 คนทำหน้าที่เป็นวิทยากรอบรมให้ความรู้ในเรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียนประกอบด้วย
      - 2.2.1 ดร.วรกัญญาพิไล แกระหัน ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษโรงเรียนบ้านแฝก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี
      - 2.2.2 นางวิหาญ พละพร คึกขานินเทศก์ ชำนาญการพิเศษสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. **แบบทดสอบ** แบบทดสอบ แบบตัวเลือก 4 ตัวเลือก 1 ฉบับ จำนวน 30 ข้อ เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการ ทดสอบก่อนและหลังการอบรมเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจ ผู้ร่วมวิจัยว่ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัย ในชั้นเรียนเพื่อเป็นข้อมูลที่จะนำไปวิเคราะห์หาผลการพัฒนาการจัดกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพครู

2. **แบบสอบถาม** เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อสอบถามสภาพปัญหาและความต้องการ พัฒนาด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย

3. **แบบสัมภาษณ์** เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบ สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จำนวน 3 ฉบับ ดังนี้

3.1 แบบสัมภาษณ์ครูฉบับที่ 1 ใช้สัมภาษณ์ครูผู้ร่วมวิจัยก่อนการเข้าร่วมฝึกอบรมเชิง ปฏิบัติการถึงสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาศักยภาพครูเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อเป็นข้อมูล สำหรับนำไปวิเคราะห์หาแนวทางพัฒนาครู

3.2 แบบสัมภาษณ์ครูฉบับที่ 2 ใช้สัมภาษณ์ครูผู้ร่วมวิจัยระหว่างการเข้าร่วมอบรมเชิง ปฏิบัติการว่ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนเพียงใด เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับนำไปวิเคราะห์หา แนวทางพัฒนาครู

3.3 แบบสัมภาษณ์ครูฉบับที่ 3 ใช้สัมภาษณ์ครูผู้ร่วมวิจัยหลังการเข้าร่วมอบรมเชิง ปฏิบัติการการทำวิจัยในชั้นเรียนว่ามีความรู้ความเข้าใจและสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเป็น ข้อมูลสำหรับนำไปช่วยเหลือและพัฒนาครูและนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ผลของการพัฒนาศักยภาพครู

4. **แบบสังเกต** เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูที่เข้าร่วม วิจัยว่ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเป็นข้อมูลที่จะนำไปวิเคราะห์หาผลการพัฒนา การจัด กิจกรรมการพัฒนาศักยภาพครู

5. **แบบบันทึกการนิเทศ** เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้บันทึกการสนทนาระหว่างผู้วิจัย ผู้นิเทศและผู้ร่วมวิจัย หลังจากที่ได้รับการนิเทศการให้คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือซึ่งกันและกันเกี่ยวกับการจัดการทำ วิจัยในชั้นเรียนเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ผลการพัฒนาการจัดกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพครู

6. **แบบประเมินการเขียนเค้าโครงการวิจัยในชั้นเรียน** เป็นแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการ ประเมินผลงาน มีจำนวน 2 ฉบับ ประกอบด้วย

6.1 แบบประเมินการเขียนเค้าโครงการวิจัยในชั้นเรียน กลุ่มผู้ร่วมวิจัยในการพัฒนาศักยภาพครู ด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านเหล่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งทำการประเมิน โดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน

6.2 แบบประเมินการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน ขึ้นเพื่อประเมินผลการเขียนรายงานการ วิจัยในชั้นเรียนของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยในการพัฒนาศักยภาพครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านเหล่า สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งทำการประเมินโดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย สรุปผลดังนี้

1. สภาพปัญหาและความต้องการด้านการทำวิจัยของครูโรงเรียนบ้านเหล่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา ส่วนใหญ่ขาดความรู้เกี่ยวกับการนำกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ในการจัดการเรียนการ สอนในชั้นเรียน ไม่เข้าใจในขั้นตอนการสร้างนวัตกรรม และการเลือกนวัตกรรมที่สอดคล้องกับปัญหาที่ต้องการเพื่อ

นำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาในชั้นเรียน ขาดความมั่นใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน และขาดแหล่งข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ขาดกรณีศึกษา ติดตามให้คำแนะนำเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านความต้องการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนบ้านเหล่า พบว่า ครูมีความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการสร้างและนวัตกรรม เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ชัดเจนรวมทั้งวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและการเขียนรายงาน การวิจัยในชั้นเรียน นอกจากนี้ยังต้องการได้รับการนิเทศ ติดตาม กำกับดูแลและยกย่องเชิดชูเกียรติ รวมทั้งการนำผลงานด้านการวิจัยในชั้นเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการพิจารณาในการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนอย่างเป็นรูปธรรม

2. แนวทางการพัฒนาการพัฒนาศักยภาพครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านเหล่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ โดยได้กำหนดแนวทางในการพัฒนา 3 แนวทาง ประกอบด้วย

1) การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ 2) การปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนและ 3) การนิเทศภายใน

3. ผลการพัฒนาศักยภาพครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านเหล่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ หลังการพัฒนา พบว่า

3.1 ก่อนดำเนินการพัฒนาศักยภาพครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านเหล่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ ครูทั้ง 14 คน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 61.19 และหลังจากได้ดำเนินการพัฒนาศักยภาพด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 85.00 มีพัฒนาการเพิ่มสูงขึ้น คิดเป็นร้อยละ 23.80 และจากการสังเกตพฤติกรรมของครูที่เข้ารับการพัฒนามีส่วนร่วมในการอบรมเชิงปฏิบัติการในระดับมากที่สุด โดยขณะดำเนินการอบรมเชิงปฏิบัติการผู้ร่วมวิจัยมีความกระตือรือร้นและมีความพร้อมในการรับความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนตามกระบวนการวิจัยทุกขั้นตอน มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมระหว่างผู้ร่วมวิจัย

3.2 หลังสิ้นสุดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน ตามกระบวนการทั้ง 5 ขั้นตอน ผู้วิจัยได้มอบหมายให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนที่รับผิดชอบ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์แบบประเมินผลงานวิจัยในชั้นเรียน พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยที่เข้ารับการพัฒนาศักยภาพด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนและสามารถปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนได้ ผลปรากฏ ดังนี้

3.2.1 การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา ผลการดำเนินการขั้นการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอน โดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้ดำเนินการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาเพื่อกำหนดปัญหาของเรื่องที่ จะทำการวิจัยในชั้นเรียนอย่างชัดเจน นำมากำหนดเป็นวัตถุประสงค์ของการวิจัยในชั้นเรียน ผลปรากฏว่า ผลการประเมินผลงานของครูในขั้นการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.82 ซึ่งแสดงว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถสำรวจปัญหาและวิเคราะห์ปัญหา มีการนำข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนมาวิเคราะห์ปัญหา และสามารถจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาได้อย่างครอบคลุม ชัดเจน ถูกต้องเหมาะสม

3.2.2 การกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา ผลการดำเนินการขั้นการกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา โดยการกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา โดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัยดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งวิธีการในการดำเนินการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม มีผลการประเมินผลงานด้านการกำหนดวิธีการแก้ปัญหาอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.87 สรุปได้ว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดวิธีการแก้ปัญหาสามารถกำหนดวิธีการแก้ปัญหา ได้ เห็นได้จากผลการประเมินผลงานด้านการกำหนดวิธีการแก้ปัญหา กลุ่มผู้วิจัยสามารถระบุสาเหตุของปัญหาในการจัดการเรียนรู้ มีการกำหนดปัญหาการวิจัยในชั้นเรียนให้สอดคล้องกับผู้เรียน กำหนดหัวข้อเรื่องวัตถุประสงค์ของการ

วิจัยที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา สามารถเลือกวิธีการหรือนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งมีการวางแผนการแก้ปัญหาได้อย่างชัดเจนมีระบบ

3.2.3 การพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม การพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม โดยการหา รูปแบบหรือวิธีการใหม่ๆ หรือปรับปรุงรูปแบบวิธีการที่มีผู้กำหนดไว้มาใช้ให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาที่ต้องการแก้ไข หรือพัฒนา จากผลการประเมินผลงานของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย พบว่า มีผลการประเมินผลงานด้านการพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.71 ซึ่งแสดงว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม และสามารถพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรมได้ โดยมีการออกแบบนวัตกรรมที่ใช้ในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับหัวข้อการวิจัย มีการกำหนดและวางแผนในการสร้างเครื่องมือ นวัตกรรมได้อย่างเหมาะสมกับการแก้ปัญหา ทำให้มีนวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้ใน ชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2.4 การนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ การนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ โดยกลุ่ม ผู้ร่วมวิจัยได้นำรูปแบบการสอน วิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ในการสร้างเครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการเก็บ รวบรวมข้อมูลเพื่อหาแนวทางและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการประเมินด้านการนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 โดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีการดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัย มีขั้นตอนใน การวิเคราะห์ข้อมูลและนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ได้ถูกต้องตามขั้นตอนการวิจัย จากผลการประเมินผลงานดังกล่าว ชี้ให้เห็นว่าผู้ร่วมวิจัยทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำวิธีการและนวัตกรรมไปใช้และสามารถนำวิธีการหรือนวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม สามารถ แก้ปัญหาผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

3.2.5 การสรุปผลและการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน ผลการดำเนินการในชั้นการสรุปผล และการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน ดำเนินการโดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัยนำเอาข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์ตาม แนวทางที่กำหนดไว้ สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน จากการประเมินผลการปฏิบัติการ วิจัยในชั้นการสรุปและการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.76 แสดงว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติการในชั้นการสรุปผล และเขียนรายงานการวิจัยได้ โดยมีการนำข้อมูลที่รวบรวมไว้มาสรุปได้ และสามารถสรุปผลการวิจัยได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และสามารถนำผลที่ได้มาเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนได้ถูกต้องตามกระบวนการทำ วิจัยในชั้นเรียน และสามารถนำกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ได้อย่าง มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 โรงเรียนควรมีการกำหนดนโยบายและแนวทางสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างชัดเจนและ ต่อเนื่อง

1.2 โรงเรียนควรมีการจัดหาแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องหรือเอกสารผลงานวิจัยในชั้นเรียนที่หลากหลาย มาไว้ที่โรงเรียนและมีการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรแกนนำให้มีความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนให้มากขึ้น

1.3 ควรจัดให้มีการนิเทศภายในเพื่อติดตาม กำกับดูแล ช่วยเหลือ และส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นทางวิชาการอย่างเต็มที่และร่วมวางแผนในการพัฒนาผู้เรียนร่วมกัน ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

1.4 ควรจัดกิจกรรมเผยแพร่ผลงานการวิจัยในชั้นเรียนไปยังโรงเรียนต่างๆ เพื่อให้งานวิจัยที่จัดทำขึ้นเป็นตัวอย่างในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาครูและบุคลากรในด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการมากขึ้น เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ให้หลากหลายและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.2 โรงเรียนควรมีการขยายผลการพัฒนาบุคลากรด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยส่งเสริมให้ครูที่สามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้แล้ว เป็นที่ปรึกษาหรือพี่เลี้ยงของเพื่อนครูในโรงเรียนให้สามารถทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.3 ควรมีการพัฒนาบุคลากรให้เป็นบุคลากรแกนนำในด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผลในโรงเรียน เพื่อเป็นการสร้างทีมงานในการให้คำปรึกษา แนะนำช่วยเหลือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในเชิงวิชาการเพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. สำนักงาน. (2554). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (2555-2559)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ณรงค์ ตุ่มภัยเพื่อน. (2550). *การพัฒนาครูด้านกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนคุณศาสตร์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต4*. สาขาการบริหารการศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เลข: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ดาวเรือง สิงหราช. (2551). *การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนบ้านหนองเสือ อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พนม พงษ์ไพบูลย์และคณะ. (2546). *รวมกฎหมายการศึกษาเข้าสู่โครงสร้างใหม่*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- โรงเรียนบ้านเหล่า. (2555). *บันทึกการประชุมข้าราชการครูโรงเรียนบ้านเหล่า*. โรงเรียนบ้านเหล่า อำเภอคำชะอี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร. บ้านเหล่า: โรงเรียนบ้านเหล่า.
- วิชาการ,กรม. (2542). *วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- ศึกษาธิการ,กระทรวง.(2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2545*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สุวิมล ร่องวาณิช. (2546). *การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research)*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.